

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de SA „Termoelectrica”,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată (acțiune oblică)
depusă de SA „Termoelectrica” împotriva lui Andrei Guslicov cu privire la
încasarea datoriei pentru consumul energiei termice acumulate față de Asociația
de Coproprietari în Condominiu nr. 186 și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-335/24
NR. PIGD 2-18156797-01-2ra-15032024)*

Determinarea momentului de început al curgerii termenului de prescripție extinctivă în
cazul obligațiilor de plată periodice rezultate din prestarea serviciilor locativ-comunale.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. S. Suvac,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Sîrbu, I. Cotruță, D. Dulghieru

29 aprilie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de SA „Termoelectrica”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 mai 2018, SA „Termoelectrica”, în interesele CCL nr. 186, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Vasilisei Guslicov, solicitând încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 4.983,66 lei, formată pentru perioada octombrie 2011 – martie 2018, precum și compensarea cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 270 lei.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, potrivit contractului de livrare a energiei termice nr. 186 din 1 aprilie 2009, încheiat cu CCL nr. 186, aceasta din urmă avea obligația de a achita lunar contravaloarea energiei termice furnizate, iar, ca urmare a neonorării acestei obligații, la 20 aprilie 2018 acumulară o datorie față de SA „Termoelectrica” în sumă de 216 486,09 lei.

3. Reclamanta a arătat că energia termică a fost livrată locatarilor imobilelor gestionate de CCL nr. 186, aceștia fiind obligați să achite contravaloarea serviciilor consumate, iar în cazul neachitării, CCL nr. 186 era în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru recuperarea datoriilor.

4. S-a indicat că pentru apartamentul nr. xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, a fost calculată o datorie pentru energia termică în sumă de 4 983,66 lei pentru perioada ianuarie 2013 – martie 2018, neachitată de consumator.

5. Reclamanta a menționat că CCL nr. 186 nu a acționat în judecată consumatorul din lipsa mijloacelor financiare necesare pentru achitarea taxei de stat și a cheltuielilor de judecată, motiv pentru care SA „Termoelectrica” a formulat acțiunea oblică.

6. Prin hotărârea din 3 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă integral.

7. Prin decizia din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 3 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cauza fiind trimisă spre rejudecare, reținându-se necesitatea atragerii în proces a persoanei care deține dreptul de proprietate asupra apartamentului.

8. În cadrul rejudecării cauzei, la 22 noiembrie 2019, SA „Termoelectrica” a depus o cerere de concretizare a pretențiilor (f.d.105, vol. I), prin care a solicitat modificarea cadrului procesual sub aspectul persoanelor obligate la plată.

9. În motivarea acesteia, reclamanta a indicat că, ulterior depunerii cererii de chemare în judecată, a fost prezentat extrasul din Registrul bunurilor imobile nr. xxxxx, din care rezultă că proprietar al apartamentului nr. xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. xxxxx, este Andrei Guslicov.

10. În aceste condiții, reclamanta a considerat necesară atragerea în proces a acestuia în calitate de copârât, solicitând încasarea, în mod solidar, de la Andrei Guslicov și Guslicov Vasilisa, în beneficiul ACC nr. 186, a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 4.983,66 lei, formată pentru perioada octombrie 2011 - martie 2018, precum și încasarea, în beneficiul SA „Termoelectrica”, a taxei de stat în sumă de 270 lei și a altor cheltuieli de judecată suportate în legătură cu înaintarea acțiunii.

11. Ulterior, în cadrul rejudecării cauzei, reclamanta SA „Termoelectrica” a depus o nouă cerere de concretizare a pretențiilor (f.d.134), prin care a modificat cererea de chemare în judecată sub aspectul pârâtului și al modului de formulare a pretențiilor.

12. În motivarea acesteia, reclamanta a indicat că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile nr. xxxxx, proprietar al apartamentului nr. xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, este Andrei Guslicov, iar Vasilisa Guslicov este proprietara unui alt apartament din același imobil.

13. De asemenea, reclamanta a menționat că instanța de apel a dispus anterior casarea hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei spre rejudecare, reținând că nu a fost atras în proces proprietarul real al bunului imobil, respectiv Andrei Guslicov.

14. În aceste condiții, reclamanta a solicitat încetarea procesului în partea acțiunii înaintate împotriva Vasilisei Guslicov, precum și încasarea, din contul lui Andrei Guslicov, în beneficiul ACC nr. 186, a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 4.983,66 lei, formată pentru perioada octombrie 2011 - martie 2018, și încasarea, din contul aceluiași pârât, în beneficiul SA „Termoelectrica”, a taxei de stat în sumă de 270 lei și a altor cheltuieli de judecată.

15. Prin încheierea din 29 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis renunțarea la acțiune față de Vasilisa Guslicov și s-a încetat procesul în această parte, fiind încasate de la reclamantă cheltuieli de judecată în sumă de 5.000 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

16. Prin hotărârea din 29 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica” în interesele ACC nr. 186 împotriva lui Andrei Guslicov cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Andrei Guslicov în beneficiul ACC nr.186 datoria pentru consumul energiei termice calculată pentru perioada decembrie 2016 - martie 2018, în mărime de

978,15 lei. În rest, pretențiile cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice pentru perioada anterioară lunii decembrie 2016, au fost respinse ca fiind depuse tardiv. S-a încasat de la Andrei Guslicov în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată sub formă de taxa de stat în mărime de 270 lei.

17. În motivarea soluției, prima instanță a reținut că între părți există raporturi juridice generate de prestarea serviciilor de energie termică, în temeiul cărora consumatorul este obligat să achite contravaloarea serviciilor consumate, în funcție de volumul acestora.

18. Instanța a constatat că pentru apartamentul nr. xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, a fost calculată o datorie în sumă de 4.983,66 lei pentru perioada octombrie 2011 - martie 2018, însă a reținut că dreptul la acțiune al reclamantei este supus termenului general de prescripție extinctivă.

19. În acest context, prima instanță a apreciat că, raportat la data sesizării instanței de judecată, termenul de prescripție extinctivă era împlinit pentru creanțele aferente perioadei anterioare lunii decembrie 2016, nefiind constatate circumstanțe care ar fi determinat suspendarea sau întreruperea acestuia.

20. În consecință, instanța a admis acțiunea doar în partea ce vizează perioada decembrie 2016 - martie 2018, dispunând încasarea sumei de 978,15 lei, iar în rest a respins pretențiile ca fiind depuse tardiv.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

21. La 27 iulie 2022, avocatul Igor Gargaun în interesele lui Andrei Guslicov a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a ei și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

22. La 12 iulie 2022, SA „Termoelectrica” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

23. Prin încheierea din 16 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de avocatul Igor Gargaun în interesele lui Andrei Guslicov.

24. Prin încheierea din 16 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de SA „Termoelectrica”.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

25. Prin decizia din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SA „Termoelectrica” și s-a menținut hotărârea din 29 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

26. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că prima instanță a elucidat corect circumstanțele de fapt și a aplicat corect normele de drept material.

27. Instanța de apel a constatat că între SA „Termoelectrica” și CCL nr. 186 există raporturi juridice izvorâte din contractul de livrare a energiei termice, în temeiul căruia furnizorul a livrat energie termică, iar consumatorii erau obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate.

28. S-a reținut că Andrei Guslicov, în calitate de proprietar al apartamentului nr. xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, a beneficiat de serviciile de energie termică, fiind obligat să achite contravaloarea acestora, indiferent de existența unui contract direct încheiat cu furnizorul.

29. Instanța de apel a reținut că pentru perioada octombrie 2011 – martie 2018 a fost calculată o datorie în sumă de 4.983,66 lei, însă pentru perioada anterioară lunii decembrie 2016 termenul general de prescripție extinctivă era împlinit la data sesizării instanței de judecată.

30. A fost respins ca neîntemeiat argumentul apelantei potrivit căruia termenul de prescripție ar fi început să curgă ulterior, după clarificarea dreptului de proprietate asupra apartamentului, întrucât din materialele dosarului rezultă că reclamanta cunoștea sau trebuia să cunoască atât existența datoriei, cât și persoana obligată la plată.

31. Instanța de apel a constatat că termenul de prescripție nu a fost întrerupt sau suspendat, iar acțiunea a fost depusă peste termen în partea ce vizează perioada anterioară lunii decembrie 2016.

32. În aceste condiții, instanța de apel a reținut că soluția primei instanțe de admitere parțială a acțiunii, cu încasarea datoriei doar pentru perioada decembrie 2016 – martie 2018 și respingerea în rest a pretențiilor ca fiind tardive, este legală și întemeiată.

33. Totodată, instanța de apel a reținut că în mod corect prima instanță a dispus încasarea cheltuielilor de judecată în sarcina reclamantei în partea în care aceasta a renunțat la acțiune față de Vasilisa Guslicov, întrucât renunțarea a avut loc după comunicarea cererii de chemare în judecată.

34. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate în apel nu justifică modificarea acesteia.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS ȘI SOLICITĂRILE RECURRENTULUI

35. La 15 martie 2024, SA „Termoelectrica” a declarat recurs împotriva deciziei din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral, precum și încasarea din

contul ACCnr.186 cheltuielilor de judecată în sumă de 5.000 lei în beneficiul Vasilisei Guslicov.

36. În motivarea recursului, SA „Termoelectrica” a invocat că soluția instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, întrucât în mod eronat a fost menținută concluzia privind respingerea pretențiilor ca fiind depuse peste termenul de prescripție.

37. Recurenta a susținut că instanțele de judecată au aplicat greșit normele privind prescripția extinctivă, întrucât termenul de prescripție nu a început să curgă de la momentul prestării serviciilor, ci de la momentul nașterii dreptului efectiv la acțiune.

38. În acest sens, a indicat că dreptul la acțiune a apărut doar după clarificarea situației juridice a bunului imobil și identificarea proprietarului apartamentului, respectiv a lui Andrei Guslicov.

39. A arătat că această identificare a fost posibilă doar ulterior, ca urmare a rectificării datelor privind dreptul de proprietate, susținând că anterior existau erori în evidențele relevante referitoare la titularul dreptului de proprietate asupra apartamentului, ceea ce a împiedicat formularea acțiunii împotriva persoanei obligate.

40. În aceste condiții, a invocat că până la stabilirea corectă a proprietarului imobilului nu exista posibilitatea reală de valorificare a dreptului la acțiune, motiv pentru care termenul de prescripție nu putea începe să curgă anterior.

41. Totodată, recurenta a susținut că instanța de apel a apreciat eronat probele administrate și a reținut nejustificat că aceasta cunoștea sau trebuia să cunoască persoana obligată la plată.

42. De asemenea, a invocat că instanța de apel a interpretat restrictiv dispozițiile legale privind începutul curgerii termenului de prescripție, fără a ține cont de circumstanțele concrete ale cauzei.

43. Recurenta a mai invocat că instanțele au încălcat limitele examinării cauzei, pronunțându-se asupra prescripției odată cu fondul, fără a permite contestarea separată a acestei chestiuni.

44. În ceea ce privește cheltuielile de judecată, a susținut că acestea au fost încasate în mod neîntemeiat în sarcina sa, întrucât acțiunea a fost introdusă în interesele ACC nr. 186, iar obligația de compensare nu ar trebui să-i revină.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

45. Art. 431 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători”.

46. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel”.

47. Art. 432 alin. (1) lit. b) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă: b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

48. Art. 442 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art. 372 alin. (3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art. 372 se aplică în mod corespunzător”.

49. Art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

50. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

51. Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre;”

52. Art. 239 din Codul de procedură civilă:

„Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.”

53. Art. 267 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019):

„(1) Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.”

54. Art. 272 alin. (1), (2), (9) din Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019):

„(1) Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

(2) Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul

în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

(9) Când este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data ultimei prestații neexecutate.”

55. Pct. 17 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 (în vigoare la momentul raporturilor juridice):

„Plățile pentru serviciile locative, comunale și necomunale se percep de la proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc conform contractelor, în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori, gestionari sau prestatorii de servicii.”

56. Pct. 18 alin. (2) din același Regulament:

„Proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc achită plățile pentru serviciile prestate în luna precedentă până la data indicată în factura de plată.”

57. Art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 (în vigoare la data raporturilor juridice):

„Persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sînt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

58. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată reține că decizia contestată a fost expediată părților la data de 16 ianuarie 2024, însă dovada legală de recepționare a acesteia lipsește la dosar. În aceste condiții, recursul urmează a fi considerat depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

59. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei instanței de apel prin prisma temeiurilor de casare prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă.

60. Prezenta cauză prezintă relevanță pentru consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în materia determinării momentului de început al curgerii termenului de prescripție extinctivă pentru creanțele rezultate din prestarea periodică a serviciilor locativ-comunale, chestiune care, în practica instanțelor de fond și de apel, este frecvent soluționată prin raportare eronată la momentul prestării serviciului, iar nu la momentul exigibilității obligației de plată.

61. Completul de judecată consideră inoportună citarea participanților la proces pentru a se pronunța asupra problemelor invocate în recurs, întrucât argumentele expuse sunt formulate cu suficientă claritate și permit examinarea cauzei în baza

materialelor existente la dosar, în limitele controlului de legalitate exercitat în această cale extraordinară de atac.

62. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat că organizarea unei audieri este necesară atunci când: a) se impune evaluarea dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități; b) instanța trebuie să-și formeze o impresie directă asupra părților, oferindu-le posibilitatea de a-și explica situația personală; sau c) sunt necesare clarificări suplimentare asupra anumitor aspecte de fapt (a se vedea, inter alia, *Covalenco v. Moldova*, nr. 72164/14, 16 septembrie 2020).

63. În speță, recurenta a invocat aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor privind prescripția extinctivă, susținând că momentul de început al curgerii termenului de prescripție a fost stabilit greșit.

64. Examinând criticile formulate, Completul de judecată reține că obiectul litigiului îl constituie determinarea momentului de naștere a dreptului la acțiune în cazul creanțelor rezultate din prestarea serviciilor locativ-comunale, respectiv stabilirea corectă a momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă.

65. În conformitate cu art. 272 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare la data nașterii raporturilor juridice), termenul de prescripție începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar în cazul obligațiilor afectate de un termen de executare – de la data la care obligația devine exigibilă.

66. Totodată, potrivit art. 272 alin. (9) din Codul civil, în cazul prestațiilor succesive, prescripția începe să curgă separat pentru fiecare prestație, de la data la care aceasta devine exigibilă.

67. Completul de judecată reține că obligațiile de plată aferente serviciilor locativ-comunale au caracter succesiv și periodic, fiind generate lunar, însă exigibilitatea acestora nu coincide cu perioada de consum, ci este determinată de momentul stabilit de cadrul normativ aplicabil pentru executarea obligației de plată.

68. În acest sens, potrivit pct. 17 și pct. 18 alin. (2) din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, în vigoare la momentul raporturilor juridice, plățile pentru serviciile locativ-comunale se efectuează în baza conturilor lunare, pentru serviciile prestate în luna precedentă, până la data indicată în factura de plată.

69. Din coroborarea acestor norme rezultă că obligația de plată devine exigibilă nu în luna de consum și nici în mod automat la începutul lunii următoare, ci după încheierea perioadei de facturare, când prestația este determinată și poate fi valorificată pe cale judiciară.

70. Completul de judecată reține că la caz, în materialele dosarului, nu se regăsesc facturile lunare și nici contractul încheiat între furnizor și consumator,

care ar permite determinarea exactă a termenului de achitare pentru fiecare prestație în parte.

71. În aceste condiții, determinarea momentului exigibilității obligațiilor de plată urmează a fi realizată în baza cadrului normativ aplicabil și a regulilor generale ce guvernează raporturile juridice din domeniul serviciilor locativ-comunale.

72. Astfel, pct. 4 din contractul-model prevăzut în Anexa nr. 8 la Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 raportat la argumentele indicate supra termenul de plată pentru serviciile prestate în luna precedentă se achită până la finele lunii următoare.

73. De asemenea, potrivit art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002, consumatorii sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate în termenul prevăzut de contract, iar în lipsa probelor privind existența unui termen diferit, urmează a fi aplicate regulile generale rezultate din cadrul normativ incident.

74. Prin urmare, în lipsa facturilor și a contractului, Completul de judecată reține că obligațiile de plată devin exigibile într-un termen rezonabil după prestarea serviciilor și emiterea facturii, respectiv cel târziu până la sfârșitul lunii următoare perioadei de consum.

75. Aplicând aceste considerente în speță, inclusiv în lipsa facturilor lunare și a contractului dintre părți, Completul de judecată constată că pentru serviciile prestate în luna octombrie 2016 obligația de plată a devenit exigibilă cel târziu la data de 30 noiembrie 2016, iar pentru serviciile prestate în luna noiembrie 2016 - cel târziu la data de 31 decembrie 2016.

76. Potrivit regulilor de calcul al termenelor, ziua la care a început să curgă prescripția nu se include în termen. Prin urmare, termenul de prescripție de 3 ani aferent creanței din octombrie 2016 a expirat cel mai devreme la 30 noiembrie 2019, iar cel aferent creanței din noiembrie 2016 - la 31 decembrie 2019. Raportând aceste momente la data de referință de 22 noiembrie 2019, rezultă că ambele creanțe nu erau prescrise la data concretizării acțiunii față de pârâtul Andrei Guslicov.

77. În ceea ce privește cuantumul creanței aferente acestor luni, Completul de judecată reține că, potrivit tabelului de calcul al datoriei anexat la materialele dosarului (f.d.12, vol. I), valoarea serviciilor prestate pentru luna octombrie 2016 constituie 90,48 lei, iar pentru luna noiembrie 2016 - 115,79 lei.

78. Astfel, suma totală aferentă acestor două luni este de 206,27 lei, care urmează a fi adăugată la suma de 978,15 lei, deja reținută de instanțele inferioare pentru perioada neprescrisă.

79. Prin urmare, cuantumul total al creanței ce urmează a fi încasată constituie 1.184,42 lei.

80. În acest context, Completul de judecată reține că prima instanță a stabilit corect caracterul succesiv al obligațiilor de plată și a delimitat perioada neprescrisă, însă a aplicat eronat normele privind începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă, excluzând nejustificat creanțele aferente lunilor octombrie și noiembrie 2016.

81. Instanța de apel a reținut că termenul de prescripție pentru perioada anterioară lunii decembrie 2016 era împlinit, însă această concluzie este rezultatul unei interpretări eronate a normelor privind începutul curgerii prescripției extinctive.

82. Or, instanța de apel a raportat momentul de început al prescripției la perioada de prestare a serviciilor sau la o dată anterioară exigibilității obligației, fără a ține cont de dispozițiile art. 272 alin. (2) și (9) din Codul civil și de prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002 (în redacțiile aplicabile la caz).

83. În acest mod, instanța de apel a confundat momentul nașterii raportului obligațional cu momentul exigibilității creanței, ceea ce a condus la determinarea greșită a începutului termenului de prescripție extinctivă.

84. O asemenea interpretare contravine principiului potrivit căruia dreptul la acțiune poate fi exercitat doar din momentul în care obligația devine exigibilă și conduce la restrângerea nejustificată a dreptului de acces la justiție al creditorului.

85. În aceste condiții, Completul de judecată constată că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material privind prescripția extinctivă, excluzând nejustificat din perioada neprescrisă creanțele aferente lunilor octombrie și noiembrie 2016.

86. Prin urmare, având în vedere aplicarea eronată a normelor privind prescripția extinctivă, care a afectat determinarea perioadei pentru care poate fi valorificată creanța și quantumul acesteia, Completul de judecată consideră necesară casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în cauză.

87. Astfel, urmează a fi inclusă în perioada neprescrisă creanța aferentă serviciilor prestate în lunile octombrie și noiembrie 2016, care, în mod eronat, a fost exclusă de instanțele inferioare.

88. Totodată, Completul de judecată constată că este neîntemeiat argumentul recurenteii potrivit căruia dreptul la acțiune ar fi apărut doar după clarificarea situației juridice a bunului imobil și identificarea proprietarului apartamentului. În sensul art. 272 alin. (1) și (2) din Codul civil, momentul nașterii dreptului la acțiune este determinat de exigibilitatea obligației, iar nu de identificarea persoanei obligate la executarea acesteia. Mai mult, din materialele dosarului rezultă că, la data depunerii acțiunii inițiale, 15 mai 2018, reclamanta anexase informații privind achitățile efectuate de locatarul Andrei Guslicov pentru adresa în litigiu, ceea ce

demonstrează că identitatea acestuia îi era cunoscută anterior pretinsei rectificării din registru.

89. Prin urmare, circumstanțele invocate nu pot constitui un impediment obiectiv la exercitarea dreptului la acțiune și nu sunt de natură să amâne momentul de început al curgerii prescripției extinctive.

90. Totodată, Completul reține că intentarea acțiunii la 15 mai 2018 împotriva Vasilisei Guslicov nu a produs efecte de întrerupere a termenului de prescripție față de Andrei Guslicov. Potrivit art. 277 alin. (1) lit. a) din Codul civil, cursul prescripției se întrerupe prin intentarea unei acțiuni în modul stabilit, iar acest efect se produce exclusiv față de persoana chemată în judecată. Întrucât Andrei Guslicov nu a fost parte în procesul inițiat în 2018, termenul de prescripție față de el a curs independent, de la data exigibilității fiecărei prestații, fără a fi întrerupt sau suspendat prin acea acțiune.

91. Or, eventualele dificultăți în identificarea debitorului nu suspendă și nu amână curgerea termenului de prescripție extinctivă, atât timp cât creanța este determinată și exigibilă.

92. În ceea ce privește celelalte argumente invocate în recurs, Completul de judecată reține că acestea nu sunt de natură să conducă la o altă soluție, întrucât vizează, în esență, aspecte de fapt și aprecierea probelor, care nu pot fi reevaluate în procedura recursului în lipsa unor încălcări prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă.

93. Referitor la argumentul recurenteii privind cheltuielile de judecată în sumă de 5.000 lei încasate în sarcina sa în beneficiul Vasilisei Guslicov, Completul reține că acesta este neîntemeiat. Recurenta a invocat că, în calitate de titular al acțiunii oblice, ar beneficia de exonerarea prevăzută de art. 73 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Însă această exonerare vizează exclusiv obligația de a achita taxa de stat și alte cheltuieli judiciare față de stat, nu și obligația de a compensa cheltuielile de asistență juridică ale părții adverse. Or, în temeiul art. 97 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul renunțării la acțiune după comunicarea cererii de chemare în judecată, reclamantul este obligat, la cererea pârâtului, să compenseze acestuia cheltuielile suportate. Această normă se aplică indiferent de calitatea procesuală a reclamantului și indiferent de faptul că acțiunea a fost introdusă în interesele unui terț, întrucât culpa procesuală pentru inițierea și abandonarea acțiunii aparține celui care a exercitat-o. Prin urmare, soluția instanțelor inferioare de încasare a cheltuielilor de judecată în sarcina SA „Termoelectrica” este legală și întemeiată.

94. Întrucât acțiunea a fost admisă parțial, iar pârâtul a căzut în pretenții în partea în care s-a dispus încasarea datoriei, Completul de judecată consideră întemeiată încasarea din contul acestuia, în beneficiul SA „Termoelectrica”, a taxei de stat în sumă de 270 lei, achitată de reclamantă la depunerea cererii de chemare în judecată.

95. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 432 alin. (1) lit. b), art. 440 alin. (3), art. 442 alin. (1) și art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite parțial recursul declarat de SA „Termoelectrica”.

Casează integral decizia din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 29 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 186, împotriva lui Andrei Guslicov.

Se încasează de la Andrei Guslicov în beneficiul Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 186 datoria pentru consumul energiei termice, calculată pentru perioada octombrie 2016 – martie 2018, în sumă de 1.184,42 (o mie una sută optzeci și patru, 42) lei.

Se încasează de la Andrei Guslicov în beneficiul SA „Termoelectrica” taxa de stat în sumă de 270 lei, suportată de reclamantă în prima instanță.

În rest, se admite excepția prescripției extinctive și se resping, ca fiind depuse peste termenul de prescripție, pretențiile SA „Termoelectrica”, înaintate în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 186, împotriva lui Andrei Guslicov, privind încasarea datoriei pentru consumul energiei termice aferente perioadei anterioare lunii octombrie 2016, în sumă de 3.799,24 lei.

Se menține încheierea din 29 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5.000 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu